

ՕՐԱԳԻՒԹ ԶՄԵԼԵՆԻԱՅՑ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

Եօթեւասներու ՏԱՐԻ

ՀՐԱՄԱՆԱԴՐ ՈՒՐԲԱԹ 9 ՕԴԱՍՏՈՒՄ 1852

Օ. Ե. Տ. 551

ՀԱՅԿԱԿԱՆԱԿԱ , 9 ՕԳԱՏԱՄԱՒ

Եւրոպից քաղաքական խնդրոց առաջին կարգի մեջն է Անլուսանք աշխարհութեան իշխանութեան իր իր առանձ և ան բարձրագույն տառենին խորին ու շաղրած թիվը գրաւած է և բարեկան յօւզման մէջ ձգած է խորհրդարանը : Տէրութիւնը ապէ էն բարձրագոյն հրաժարաւակու հրաման իրած էր , որ յիշ եալ երկու լշակնեանց մէջ նոր մօղութ ընտրութեան գործողութիւնները սկսին : Վաղ զիս գեսարն մօսիւ թաւվոնիւ միաբանութիւն Խուսիս , Յրաւախոյ և Անօրտենիոյ գեսարնեաց քանի մը անգամ ծանուցագիր տուաւ Բարձրագոյն Դրան , խնդրիւ լով որ ընտրութիւնները քանի մը շարած ետ մնան : ստիրյն հաճայուկան պատասխան մը չընդունելով՝ ստիպուեր էր իւր հրամարականը մտառու ցանելու վեհափառ Առշանին : որու ներկայանալով Տէլմա Պահճերի պալատը , վեհափառ Վայորը իմացցց իւր սրան ցաւը զոր կըզգ ար անսր մեկնելուն կրայ , որ և խեցրայն զիւ լութեամիւ լու ծմանը համար քանի մը կերպ առաջարկութիւններ ալ ըրաւ Վաղզից գեսարնին , բոյց ամենըն ալ մերժուեցան : ուստի վեհափառ կայորը սրացեց՝ որ ու զգակի անոնց տերութեանց հետ խորհրդակցի միմիայն միջոց՝ ուսկէ կընայ յաւսացու իւ հաշտարար կերպարանք մը ընդունելու գմանացին գործը նոյնու Փառական ու աշխատանքներ մէջ , որու կայսերու թիւն նոյն իսկ խաղաղութեաններ , ինչպէս ըսած է Նարքոլեսի կայորը :

Ո՞սի թափնել իւր գրօշակը իջեցընելով և
Բարձրագոյն Պատմ Հրամաբականը տուլով մեկը
ներս գոյց էր, նոյնպէս Ուսուց Բառով և
Ապահնենիոյ գեսագահները պատրաստուած էին
Ճամփոյ ելլեւ :

Գաղղիս վեհափառ Խոյորը անցեալ ամսոց 25
ին Օսպարնը գեց վեհափառ Վիկտորիա թաշ-
գուհուն այց լութեանը ։ յս այց լութինը
անշուշտ քաղաքական նպատակ մը կրնայ ունե-
նալ ըստորում լուս ։ Ելմբրոմըն և լորտ Քլեր-

տրն աւ Ներկայ պիտի ըլլային , և Կաբուլ ներ
հետ Վալ վոքի կամոր և Պ. Փերսինի պիտ
երթային : Ես երկու վեհագետց տեսութիւն
մեծ ազ եցաւ թե՛ս մը ըստ հասարակութեա
վայ բառում Վազգի յ զեօպանը հետագրա
կան գծով Տրաման ըստու իւր տերութենէն
որ իւր ձև մբորդ ութիւնը քիչ մը ու շացնե
նոկե կրտս ացա ի որ խաղ գո թե ամէ քրլմին
նայ Վալուա աւ քիչյի մեծ ինդիքը , և մտո
ւու ապատերազմի մը կոսուածնելը բարութիւն կա
փարատին հասարակութե մոքեն , պատերազմի
մը կրտս առա պատճառած վերջին ազէտքը և
պատճեռը չուցուեցան տակաւին :

Պազդիսց զե հափառ Կոյսեր կենացը գէմզա
ւաճանա թիւն ընող երեք խալացաց քայ գայ
տառասակ կը լլայ : Երանց գտաւակից են նաև Վաց
ցինի , լը Տրիւ և վոլէն և այլք : Ըստ որոդայիժեւ
Լոնտրայի մէջ լորու ած կերեաց . ինչպէս կը ունի
Վահինէօր պաշտօնական լուսկիրը . ըստորում
Վացցինին երբոր չկցաւ իւր ապատամբութիւնի
ի գործ գնել Խտալիոյ մէջ վախաւ Լոնտրա
տարա ինեցաւ . նոյնագես իւր միւս գործակիցներ
ւը հօն կը գտնուին : Վազգեայ տէրու թիւնը առ ս
նե լոյն որ իւր երկիրը չարագ ործաց ապատանա
րան եղած է , խնդրեր է որ խորհրդարանին ո
րոշմանիը գուրս վանաւ ին քաղաքական յան
ցանաց հո մար հօն ազաւ ինազնի ըր բոլոր , թէ
պէտի ընդգէմ ըլլայ Վազգեայ հին բանիրու թեա
ռունացը : Ծիծւաւ ին սիայ յդ առձիւը երբու
տեսան որ իսենց վայ ստուգաւ ցաւ յանց անըլ
զիւնիք պաշտօնակ լու համար ջառագ սիր թեան
թզմէիր հրատարակ ցին անդ զիական և ուրիշ
լուսկիրներու մէջ : Եւ Վացցինի համար կը ս
ուի թէ այս ապատամբական գործազութեան
մէջ բոլոր իւր հրատառութիւնը մասնիւլ՝ հրա
ժարած է հիմն քաղաքական կենացմէ . և ի իւր
սկսած յիշտառաբաններու ու տիր զբագի :

մացուի նաև թէ սյօ գրուածըք քանի՛ յոր
ստացած է ազգայինց մատ որով կրտսի Չամչես
նիւ այն խօսքն ալ որ կըսէ , թէ մ.կը չնայէցա
ւ Շահնշահ Շահնշահ Շահնշահ Շահնշահ

խորհրդատեր յանի բական զգղեց ոց կողմանց աւ
երես սփառման մը ընդ ունեն լու համար աղերսագիր
մը արտաւեր է , և այս աղերսագիրը մերժաւելով
Քորֆուի յանի բական խորհրդարաննը խռափեր և
անմիջապես հրատարակեր է որ նոյն կղզիները
Ենք զիսյ կառավարութեան լուծը թուզաւ և
Եթէնքի տէրութեան հետ միանոյ : Ալուսի թե-
Ռիգզի կառավարութիւնը սրոշեց որ Քորֆուի
բերդերը անմիջապես սկսին շինելու , որու ծա-
խուցը համար 10,000 լիրա արուեցաւ , միանգտ-
մայի և մէկ զինուօրական ճարտարապետ՝ մը
խորհուեցաւ նոյն կղզիները :

Հնդկաստանէն եկած լուրերը յուղու վէն են
ըստ նոր տու մարի : Տէ լին քաղաքը գեռ ապրու-
տամբաց ձեռքն է , Պերներտ զօրատետը նոր
զօրաց կըսպանէ , և քանի մը յաղթու թիւններ
ըստ է : Ենկալայի բոլոր երկիրը ապստամբեր
է . Կալկաթայի բնիկ զօրաց զէ բերը առնուեր
են : Վլահապատի հնդի զօրաց գունդ մըն ալ-
որ հաւատաբիմ էր մնացեր , զըսիս վերուցեր
և իւր գվազաւոր պաշտօնատարները սպաններ էն .
Ըստ տեղի բառուայի հազարդակցու թիւնները
խափառուեր են : Վարդանի կողմը գունդ մը-
անդ զիացի զօրը . և Կալկաթա ալ երկու վաշտ-
ուահաւոր և մեկ խո մի ալամբաձիգ զօրը հա-
սեր են : Լուսորայի հնդկային ընկերու թիւննը
6 մեծ նաւ և քանի մը շոգենաւ վարձեր է զօրը
տանիլու համօր , ամեն մէկ զինւորի նաւողիքը
44 լ'րա . օգանոսու շըստ նոր տումարի հազար
հոգի ալ խրկուերէ . որոնց ծախքը 100,000 լիրա-
գիացեր է : Աւտի գաւառի նախօրդ թագաւու-
րին վայ կատկած ընելով՝ որպէս մէկ խոսկու թիւ-
ներմ նած րըսուր բարեկուեր է իւր պաշտօնէց-
ից հետ , և մաս գոյցը զենքերն ալ առնա եր են .
Չիտապանի պատերազմը զեռ կրչորակակ-
տի և անդզուցք քօրոր նաւ տարօմիզը կա ծա-
ներ են , ասկայն մօներու ընդ համար վշջի զօ-
րակամին հրաման զնաց որ կառափարու թիւնն
հետ խաղաղութեան պայմանագրու թիւ մը ընէ .
Վանիլիու լուսութիւր բոլորին ու ոք կը հանէ Չի-
տապանի գաղպից ցի զօրք խրկելու լուրը :

մը բերելով ի վկայութիւն , կամ ժողովաց հաւաքման նրբ լասին իրէն լի զուէ :

Վ. Ր. Պ. այս գեղքիս վրայ բաւական խօսելէս
ետքը ։ Գառնո՞նքը քիչ մըն ալ խօսիլ և քիսել
Վիսիթոր քահանային սկզբացւց այն ձառը
որ գրած է երիտասարդ տապից համապատա-
շութեան մասին ։ Ա. Ա. Խ. Խ. Խ. Խ.

おおきな見知りやれどおおきな見

"ԱՄիբթարոց քահնանոյի Ակեւացւոց յազգուս համարանուու
թեսն երկուտանանից Առաքելց" կոչեցեալ գրքին յաւաղարանն
ծանօթութիւնը և Հասպինաց Աթաւոյն կործեցեալ գլխապե-
տութեան սկզբնաւոր թիւնը և անօր գէմ Հայոց ազգին ինչ
համարւմ ու կործելիք առնենալլ :

(Հարուսակովթիւն և վերջ) (1)

Յիշեալ պատասխաննեցն համարձակ գրություն յարակ է՝ որ կաթողիկոսի բերնե է և ոչ տակարան վարդապետի առ թագաւորի ու զղիւուց ։ Եաւ մեծին Վարդապետոյ շարադրութիւնը ըլլունի աւ հետագայք Ալշատակարանը ըստ կրցու ցընեց ։ որ պատասխանուց վերջը անմը շատիս գուած է ընդօրինակողը նոյն ժամանակեւ ըստ ուսուցիչուն Վարդանի հետ մեկակը և թում մ թագաւորի բարեկարգություն սին Պատրիարք և մայիս անկանչ առանց անունը յայտնի որեւէն ։ Այս օպունքի սմաննե ծանրելով ի հոգեւոր կիրարույս իրքի զմեզու խորիս ։ Ալշեանիք նր և զարդի հանկան վարդապետն Վարդան Վարդապետություն ընդ Նմին և զգաւուական և զքարի մայուն երանաւորուց և տառապետւող բարուց ։ Կում զբեւ Խուստու ինքն հրամայեց աղքատ էի և տեսեք ։ զբը յաւանմ յիւր մարդապետութիւնն ազատիլ ի մեղաց մեզ և ամենայն քրիստոնեաց յայնմ ահագին աւուրին։ Այս յիշատակարանէ ո կի-

մացուի նաև թէ սյս գրուածքը քանի՛ յոր
ստոց ած է ազգայինց մօտ, որովհետով Չամչէ ս
նին այն խօսքն ալ որ կը տի, թէ մէ կը չնայեցա
այն թվօթին, և թէ՝ ուր որ զանեթին կայրերն
Ու բիշ ձեռագրաց յիշատակարաններու մէջ ար
կրտ սնենք որ ընդօրինակովը հեղինակնեն հոգ
ւ ոյն բարեմազթութիւններ ընելով, անոր հետ
մէ կանգ կը յիշատակէ նաև նոյն ժամանեալի թա
գուհեաց կամ թաղաւորաց տեսնները, ինչ
պէս Վեռանի Հեթում Շի մը լը և սյրոց, որով
կիմացուի թէ անոնց բարձրագոյն հրամանաւ
օրինակած են ի լիշտուկ յետեաց, այս թէ
ոչ ինչպէս կրնայ ըլլատ, որ սերեկանակ և ան
զաներ գուածքներու մէջ զեր կենականի կամ
նորագույնութիւն թափաւ պարտի առունց պրուի
թակ մէ ծն Ու արդուն ուրիշ հօտաւոց և պա
շտեմ թեան թվօթիք ալ ունի կամու զիկասի
հրամանաւը գրուած հաւառ կարք գործքիք, ա
րայցն և ներկոց յիշատակարաններ յարենի ո
պայծառ կերեւ յ թէ առ թում յժողուարի
գրուած պատառիսանը արդ իւնակոն կօշու ա
զ արդաւ մարդաբանին է Եաբձրերց յ ո
Վեծ աշկանուարի, և ոչ ուրիշ անձանօժ Ու ար
դան կամ Ու արդամ մարդաբանի, ինչպէս կազ
հաւառաւուն չ Ու բայց լառանց տեղը ցուց
ներս և պարութիւն մը ունենալու մերաց

Վաղվայ խորհրդարաններուն մէջ քանի մը
ժամանակէ ՚ի վեր օրինաւոր ամսւանութեանց
լուծմանը համար խնդիր կար . մատերս 7100 հոգի
անդղիական եկեղեցւոյ կղերէն սոսորագրութի
տալով՝ այս խնդրոյս դէմ բողքեցին :

Վերջապէս Ըրտերուն խորհրդաբանը տեղի
տուու հրէից ազգէն ալհամակաց խորհրդա-
նոցը անդամ՝ ընդունելու խնդրայն, և պարսն
Ուստչլա երեսօփոխան բնտրուեցաւ । ընտրայի
Վթի ծովովրդոց կողմէն . և այս հինգերորդ-
անգ ամեն է, և կը յօւսացուի թէ հաստատու-
թիւն պիտի դանէ :

‘Ասքովիէն յուլիս 21 թուով հետեւալ ծանրակշխու տեղեկութիւնները կրգը բեն Ժունալ առ Թրանժիր լրագրոյն՝ Խոսլիոյ ապօտամբական խոռովածեանց բուն պատճառներուն վրոյք, գործնք ապօտամբութեան գլխաւորներէն մէկը՝ Նիկողերա տնուն, որ Ալէքսանդր Քողաքը բանտարկեալ կըմնայ, գաւառուտանագրոյն մէջ յայտնի խոստովանած է, ուսկէ մենք աւանելով ընթերցողաց կըհաղորդ եմք :

“Երեք կուսակցութիւն կոյ այսօրունն օրսչտավնեն խռովոց, այսինքն՝ աղջոյին կուսակցութիւն, որու կողմէն է Կիլու երան) Սուրբուժեան կուսակցութիւն, և Բիթեմնմէի կուսակցութիւն : Առաջինը թէ պահանջման կովմանկցներ շատ ունի, բայց մէկընին երեւ եղի մարդ մը չկոյ : Երիրորդը մէծ աղջոյութիւն ունի տէրութեան մէջ, մասնաւոր Կարողի : և ոյս կուսակցութեան մէջ մազբաքաղաքէն ալ շատ աղջուակն մածուայնուն և հարուստ մազդի կան, երրորդը տիրու է և գուեհական : Աղջոյին կուսակցութիւնն գլուխ է Գարբօ Փիլադեան, որ Նաբուշի աղջոյին մարզին հետ շարունակ յարաբերութիւն ունէր, որ մէծ մէծ բաներ կի խառնուաց, և կուգեր որ Սուրբուժեան կողմէն ծադելու խռովութիւնն առաջ ինքը սկիբեն այց իւր ապաստամակն գործուութեան :

Ապրանքի Փիզոստ առ և միւս գ վեսուօրները գիտէին որ անցկած
մայսի ամսոցն սկզբները, Սուրատան կողմէն ժամանակաշաւմնեամբ, ու ի հորդին լու ինչ միջանեամբ Կորեկի պիտի ըլլաց երիւն Անդիմի ամսութ
Նոսուցները Լիստին Սուրատը: Եւ որացոյ որ ծ կոր կուտոյ
5 հաջորի չափ գաղղախան պոլնիսցից զօրը մէշալ աերութեան
ցամաքը հանե 50 հուզոր հրացանով և մած գումար գաղանց
Եթէ գիտուածոյ այս զօրքերը յալճուելու ըլլան Անդիմից կո-
սամարտութեան զօրքերէն, Գաղղայ տէրութիւնը ոսք եղեւ ող-
դային պատուցին վուժ մինից իր ըլլալու: Այս երեք խումք զօրքը
որոնց մէկուն պիտի հրատայէ Լիստինի որդին Յովակիմի Սուրա-
տը, Ասերն գաւառը՝ Գաղղապետից մէջ և ֆուդի շատուցը
մէկ կոզմ պիտի ելլենի: Այս առ աջրկան թեան զօրքուր ըս-
թիւնը կարելի է որ քանի մը քամանակ ու շանաց ուղար թեակա-
սակ յութեան խասութեանը պատճառաւ: բոյց ոսոյդ և որ երր
և իցե ի զօրք դրսւելու է: Այս ժամանցին մէջ զ անուադէրէն
մէկը Սիրդօրի սնուն մինեամիկցի, որ կուզիր գէմ գնել Սու-
րատան առ աջրկաթեան, Գաղղայ կառավարութեան կողմէն
բռնաւելով. Փարիզու մէջ յիմարանցց զ բռնեցու: ուսկէ եաբը
գորս ելու Շիրունու Ալլու և ուրիշ Կորպուտներու թու-
խանձանօքը, որուք պատահացան Գաղղայ կառավարութեան օ-
րագորս թեանց մէջ հրատարակելու այս բանած Խոմքանուն ինչ
պատճառի համար ըլլալը: . . . Յասնի է որ Գաղղայ կառա-
վարութիւնը շատ ջներ ըրաւ որ Անդիմի միացը շնէն Կարուի
ամթայոց Պուրագնեան իշխանութիւնը կործանէն և անոր տեղ
Սուրատը հասաւանելու: Բէկը լըսաթիւն և Քիւրինալին կերպարէն
դէմէկեցան այս բանի և հրաման տաքին Անդիմից յուսառմէնին
որ որդիւնի Կարուի փայ Տայմէնիլը ուրիշէ խուզութիւնները,
վասակից Անդիմին չուզը բնակ խաղաց իշխանութիւննեց մէջ գո-
րագիտութիւնը մը ըլլաց, այլ միայն քաղցրական բարեկարգութիւն-

Ըսն գլուխոր թեանը վրայ , և խիստ զօրաւոր
վկայութիւններով համապատաձ է երկուստան
առաքելց համապատիւ ըլլալը ամէն պաշտօն՝
ներու մէջ :

Երդ՝ եթէ Մխիթար վարդապէտ տղէտ և
անպիտան անձ մը ըլլար, և անողի իմաստութէնը
և կատարելութեանը վրայ ազգութիւն փառահու-
թիւն չունենացին, կրնար արդեօք կաթու զիկոսը
և ազգը բոլոր իրր երեսովիսան խրիել երեւելի
գեսալսի մը մօտ անշաւ շոյ յայտնի է որ մեծ
յարդութիւն ունէին վրան և վրահ էին անոր
խօհեմութեանը, և իւր գրած պատմական ձառն
ալ մեծ յարդ ստացաւ և ընդունուեցաւ բոլոր
ազգէն, ըստորում խիտո մեծ և խօրին հմառու-
թեամբ և անհերքելի փառակրավ ապացուցած
և գրած է գեղեցիկ կարդաւ և ոճով, և ոչ ու-
ղաւաղ և խառնիխուռոն բանիւ, ինչպէս կրու-
անինջաբար Հ. Վիքոյէլը : Խարդաբալը ինքնին
պղիտի համոզուի ըստածիս, և ամենենին կարօտ
չփիտի ըլլայ մեր բանագատութեանը, վասնորոյ
չերկնցընելով գնենիք հոս յիշեալ բանիբուն և
երեւելի վարդապէտին ամբողջ ձառը, ինչպէս
արդէն խօստոցանը, որ կարծեմ թէ չձանձրա-
ցընելէն ի զատ՝ մեծ հաճութիւն ալպիտի ընծայէ
իրենց ձմբարտասէր մոտպր :

Ուր ունի ականջս լսելց՝ լուիցէ։
Տիգրան Ն. Թօ. Ամալսանեանց։

Ներ կուզեց հաստատել, և առելի հարաւային խառնոյ մէջ հաստակութեամբիւն մը կը քաղձայ որ ըլլայ քան մէ զարպվի աթօն ու Վինասարդեան գերդաստանէն մէկը զրուի : Կարուին տես ները որ իր ջանիքը փուծը ելու, չաղջուրի հետ մէկ եղու որ Փիեմանմէի արքունեացը ոգին է, և այս ժամանակ սրոշուեցաւ երեք խումբ գաղցիական արշնիացի զօքքերը խառնոյ ցամաքը հանելու : Ու Ես որ Սուրբա բաղզին յաջողմուիր Կարուի սիժուը նաև կը լինի ըլլայ, ինչպէս Քաղջիոյ կուռավորութիւնը կը բաղձայ, գտշնակցութիւն մը պիտի հաստատէ Կարուին և Փիեմանմէի տերութեանց մէջ, և երկու հաւատար մասն պիտի բաժնէի Խառնոյ մնացեալ կառը : Այս Սուրբա առաջ պատասխան կառաւ վարութեան գլխաւոր պաշտոնատիւնը բայց ինչ որոշուած էն որպես սառաջինն է Աւրելիոս Սուրբէդիքին, որ պաշտօնեց իորհրդացն Խառնագահ պիտի ըլլայ, և այլի՞ց :

Եյս խօստավկանութեանս վրայօք հետեւ եալ

Խորհրդածութիւնը կընէ Ժռառաւլու Պարագոր.
«Դացե Նիկողերայն Փլազմանի կուսովիցը՝
Վաց ցինիի խարդախութեանց ինքը յաջրոց և
կուզէ այսպիսի հնարք մը բանեցընելով, որով
վերջին ապատամբութեան յանցանքը Վուրտու-
եան կուսակցութեան վրայ կըթողու և Պազմից
կառավարութիւնն ալ անոր մեջ խոռոշելու կը
ջանայ, որ ամենն ին մուրատեան կուսուիցութե-
գազմիարները պաշտպանած չէ, ինչպէս յայտնի
է, և գետենք որ Դատիլոյ վերջին խռովութիւնը՝
Ղնեարացի ապատամբական գրութականացի
պաշտպանութեամբ ենոք է».

Փիզագան ապահով ամրելը և ված է :

Փիզագան ապահով ամրեց գլխաւորներէն մէկու
երբոր ձեռք բնկաւ քովին քանի մը կառոր թու զթ
ելաւ : սրաց մէկան վասյ գրաւած էր . Այս է իմ
առաջական իրաւունք : Այս երկար յօդուածին մէջ
նշանաւոր են հետագայ մասերը . “Յանդուդն և
վասնդաւոր գործքի մը մէջ զիս դրած ժաման
ակո կու զեմ յայտնեւ իմ կարծիքս և իսպահ

ու գուշակ յայսաւը իս զարծիքս և կռուիլ
ու ամեկաց դատողութեանը գէմ, որոնք միշտ կը
գովին յազթուղիւրը և կանարգեն յազթեանիւ-
րը : Իմ քաղաքական սկզբունքներս բաւական
յայսինի եղած են : . . . Իմ ցանեացածու ընկե-
րականութիւն է, որ կրույ լու իմացուիլ այս
երկու բառովս աշխարհիւն և Ընկրայցրիւն :
Այս իմ կարծիքս ազէկ բացարած եմ երկու
համոր գրքերուս մէջ : . . Համազուած եմին,
որ երկաթուղիները, հեռագրական թիւները,
շղեց օրծիքները, ճարտարարուեստից յառա-
ջանալը՝ վերջապէս բոլոր այն բաները՝ որ վա-
ճառ ականութիւնը կը ծագիւցընեն ու կրգիւրա-
ցընեն, յաւալի օրինօք մը ազքաստացընելու կը
գիտեն ժողովուրդը, մինչեւ որ սննդցմէ եղած
շահերը հաւասար բաժնուին այս նորազիւտ
արուեստից հետամուտ եղաներուն մէջ : Այս
ըստած միջոցներս յիրաւի արդիւնքը կաւելցընեն,
ասկայն այս արդիւնքը սակաւաթիւ մարդոց
քով կը ծովալին, այնպէս որ յաւաջացումն ը-
ստածնիս և պարձենցածնիս՝ ուրիշ բան չէ, եթէ
ոչ յիտախազաց ընթացք մը և կործանումն :
Եթէ այս կարծեցեալ մարդկային վիճակի լու,
ութիւնը իրքեւ յառաջաւ իմութիւն համարելու

ՄԲՈՅՆ ՍԱՀԱԿԱՅ ՊԱՐՈԵԼԻ ՀԱՅՈՅ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ

Առաջեւալ էլան Բարեհարգութեան ելիւնցոյն
Քըհապոս : Քաղաքած :

ՎՀա զայս ամենային ահիւ պարտ է հրաման
ուալ և կարգել տեսուչ քորե պիտիոպան վլաւս
և զյաջաղակ պատռուց և մեծարանաց արժանի
ունել, և զատպիտանն խոշոտանգանաց, մանա-
սնդ զուռումնառեացն. զի որ կամակոր է
յուսմանէ՝ ըստ գրեցելումն անկանի նու ի չա-
փու: Վասիլոյ արդարոյն անհատ պարտի պո-
ւել զգարոցն ի վաս և յայլ արժանաւոր տե-
խն. զի Ըստ սաւորեալքն ըւսովլպատութրանացն
ըսմանեսեան լուսաւորեացեն: Քանի յորժամ
լսաւորը եկեղեցւոյն ընդիլք և պիտանիք լի-
նին, նա ևս առաւել ժողովսւրդն: Վպութե-
ղեցի քք ի ժօղովրդենէն ծոյլ վարուք և անտ-
ակութեամբ, զնա արժան է ածել յուզզու-
թիւն: Քանի չէ փաքք հոգու և յազագս այդ-
իկ ի վերայ քորե պիտիոպանն, այց առնել-
արուց ժողովսւրեան և ըստ պարապ ուխտին
և խտել պահոցն և տօնիցն, և ուրախացուցա-
ել գրոց սրբոց վարդապետութեամբ, զմեզու-
յեալոն շահել և տալ տեղեկութիւն կրթութե-
նիքիծ հաւատոյ: Օքու շանալ և փախուի ի

բլլամբ , այս մաօք պիտի տեսնեմբ որ ժողովրդոց
խեզքութիւնը աւելի շալով՝ անսխալտուէս պիտի
ստիսկեն զիրենքը սոսկիալի ապոտամբռութիւն մը
հանելու , որ ընկերական կարգը փոխել լով՝ ամե-
նուն օգտին պիտի դարձրնէ , ինչոր հիմա քանի
մը հոգւոյ միայն օդ տին կըծառայէ :

Ըստեալ տմոց 10ին իրիկունք և ոնտրայի մէջ
հրապարակաւ ժաղավ մը եզու կանանց, որու
նպաստին է առ հասարակ բոլոր զնիկ մարդոց
իրաւանց խնդրոյն վրայ քննութիւն ընել: Արա-
հը բոլոր լեցուն էր բանւոր կնիկներով ։ այս ժո-
ղովին հարկաւոր ծախրը քանի մը երե ելի տի-
կիններ ըրած են: Կախագահուհին է մատում
Ուշագործ, իսկ առենախօսք՝ Ուշեթս և Ուայնկ
ֆիլտ տիկինները: Եյս եսքինը մէկ ձամու չափ
դեղցիկ առենաթասնութիւն մը ըրաւ անթիւ
վկայութիւններ բերելով հին ու նոր կտուկարան-
ներէն, որոնցմավ կուպէր ցուցընիւ, թէ էրիկ
մարդոց բաց ՚ի բնական զօրութենէն որ իրենց
յատուկ է, ուրիշ ամեն զիաց հաւասար են
կանայք: Բայց օրէնքը և ընկերական սովո-
րութիւնները արգիլած են զիքենք այս սեփական
իրաւունքէն: Ուստի առ աշարկեց որ այս գործ-
քին մէջ բոլոր անդ զիացի կանանց առ աշնորդողի
մը հարկաւորութիւնը ընդունուի: և մեծ ծա-
փահարութիւնը հաճութիւն ցուցընին այս
առ աշարկութիւնը: Հնորհակալ եզան հախագահ
հուհին և ազգավարժակություն: Եւ որոշուե-
ցու աղերսագիր մը մատուցանել խորհրդարա-
նին առ աշնորդութիւն համար:

Ալհասաստեն թէ Գաղղիոյ նորընտիր երես
փոխաներէն երեքքերգում չպիտի տան ինչպէս
կըսպահանջէ սահմանադրական օրէնքը։ Եյ բա-
նիս համար ժողովք մը զումարուեցաւ փաստա-
քանի մը բնակարանի այս ծանր ինդրայս քննու-
թեանը և լուծանիր համար։ Քամինեաք զօրա-
պետը որ գի՞ զը կըս անուի, գրութեամբ մը կի-
մնցընէ թէ 1852ին ինչ ընթացք որ ուներ ինքը՝
սոյնը պիտի սւնենաց յետ պայուրիկ ալ։ Ժողովքի
մէջ ե զողներէն քանի մը հոգին՝ սահմակ լով մը
արժանաւոր պատուով կամչեցին վուաշօն ու
Բարեն որ գան օրէնադրական ժողովքը և ի-
նենց տեղի նստին, զ ժառութիւն մը չպատճառ-
ւեն ընթառաց մէջ, օրոնք ծաղր եզուծ պիտի
համարին զիրենիր թէ որ գալու չըլլան։

— Գաղղիս կը կի՞ն մեծ ու ցտւալի կորուստ մը
պեր է ։ Ը արթ— | իս սիէն— | ի իւլ— | տւրան Պօնաւ
հարթ իշխանին մահուամեր ։ ծնած էր 12 մայիս
803, և ամուսնացած էր Հօրեղօրը աղջկան Զէ-
սյան Ժիւլի Պօնափարթին հետ, որ էր զուառը
Յովսէփ թագաւորին։ Վեծ դիտնտիւն էր և
որ էր բնախոս, շատ աշխատասիրութիւններ
ծառա ու առնութեան մուտքան մաս ու առ

Երձուածովաց և յաղծագիշջ գործոց ։ Քանզի
խոտորութեան գործ նոցտ է հաւատուցեալ
պիսկազոսին, ըստ օրինակի մեծի մարդարէին
Շուստի, զի կացուցանել ոստիկանս ի վերայ
ողափող եանն, քննել և դատավճիռ հատանել։
Վ դժու շացուցանեն բառ պատգամի մարդարէ։
Թեանն թէ ահա սուր զայ, և ազգ երկրին
պատամբել անփոյթ ասնիցեն, նորա յանօրէ
ութէ իւրեանց մեոցին, և նա ազրեցուոցէ
անձն իւր ։ Ազա թէ զօշոքազութեամբ յա-
ցէ, և զհարկոն միոյն պահանջիցէ, և ազա-
ութեամբ զայի ոյ և զարծածոց միմերս փա-
ռիցէ մթերել. . . նա ինքն բոլորամին լքեալ
ողեալ զիւր գիտուորութեանն պահպանու-
թին, և եկեալ սուրե կորուսնիցէ զիոտու,
քին եզիցի պարասպան, և ի ձեռաց նորու-
թքրեացի արին նոցտ ։ Ա ասնորոյ ճշմարիտ
արոցի հրամայէ պատրաստ կալ, հսկել և ար-
ուն լինել, առե՞ զդոյշ կացէք անձանց և ա-
նայն հօսիդ, յօրումենդ զծեղ Հոգին սուրբ-
եաւչո՞ հօփուել զժօղովուրդն տեառն, զոր
պրեցոյց արեամբն իւրակ, զի յերկել հօտու-
ստին ընդունիչիք զննեաւամփառաց պատին,
սինքն զերախտիս պարգեաց հատուցմանն
ոյտ տռնել ։

Վակէ քանի մէ ու առաջ վասիձանեցաւ նուև
Յովուշի Նաբողէսն էկէ՝ Մոսկվայի իշխանը,
ծնած էր 9 յուլիս 1854. Նաբողէսն Վին և Յով-
սեփինա Կայուրուհւոյն տանն էր :

— Քապիլներուն գէմ պատերազմը լրմնցեր է.
բոլոր ընդարձակ երկրին գաղղթացիք տիրեր են,
ուստի բանակը լուծուեր, և Ուստին մարտ
ջախտը Աճշտիէն մեկնելով Փարփղ պիտի գոյ
իւր արշաւանցը և ՚ի գործ դրած միջներուն
վրայօք հաշիւ տուլու վեհափառ կայսեր :

Ալբանի թէ կապահիոյ արքունիքը Մէրժիքոյի
և ու ունեցած վէճը խաղաղութեամբ լիմինա-
շամար Ենգիևոյ և Վազգիևոյ միջնարդութիւն
ընդուներ է քանի մը պայմաններով:

— (C) աւելի վարդէ թօրիէ մինչ լուսակը մը կրկար գանք . թէ անցեալ ամսոյ 11ին կ սնաբային հետագրական գործառական խրացեացան Պապատառ , ուրաքաղաքամիջազգէս պիտի սկսին հեռագիր մը հաստատէլ Ափրանք գետին երկարութեամբը :

—Ենցեալներուն Պարսից Ասթմիկ Ըստեր Խռո
Նին զօրացը և Քիւրտերուն մէջ սաստիկ կոյիւ
մը պատոհներ է երկու տէրութեան սահմանա-
գլու խը Արմի քաղաքին մօտ : Քիւրտերը Պար-
սից զօրագորը բռներ գլուխը կարեր են , և
երկիրը կօխեր ու շատ վասիդեր են :
Պարսից Խցի գաւառի օտաննեան մեծ զօրագե-
տին լուր տրաւելով՝ կը յուսացուի թէ միջե
ցայսօր հասաւ և հարկաւոր միջոցները ՚ի գործ
գրաւ կուոյն տռաջըս տռնելով :

Նցն լրտերին մէջ կըկարդանեք թէ Գաղղիս
և Կոգիոյ գեսանները ծանուցագիր մը մա-
տուցեր են Տարձագագոյն Դրան թշունուզի մէջ
դատաստանավճռ ով սպաննու ող հրէին համար
Յիշեալ գեսպանները իրենց տէրութեան կող-
մէն կըխնդրեն որ նոյն վճիռը տուազ դատարա-
սին անդամները ոքսորուին , և թօռնու զի կա-
ռավագարութեան մէջ ալ թանզիմաթը ընդունուի
և գումար մըն ալսոտիկ արուե հրէին խեղճ ըն-
տանեացը = թանզիմաթի մը նոյն երկրին մէջ
հարկաւոր ըլլուլը հետագայ գէպքէն ալյայանի
- Ծուլսոր առջի օրը պէյին քալ արասր մը
իրթոյ պո-բնո-չն մէջ բան մը փաթութած ,
առջի ը ելելուն կըանայ և երկու արիւնոտ
Տարդու գլուխ գիմացը կըզնէ ըսելու , ասոնց
մէ կը կնկանս գլուխն է և միւսը անոր քովը ե-
նոլ մարդուն՝ զօր բանեցի և զիէմու առի . հիմոկ
բու դատաստանիդ կըյանձնեմ զիս : Վշին
նաև հոգը ըլլուլայ այս բանս , հրամայեց որ
ըթայ երկուսն ալ թազէ իրազմէ հեռու :

Պարսից Հաճին մայրը ԱՇՀաւ-Փւլ-Փլիա թա-
ռուհին անցեալ ամսոյն մեռեր է : Յիշեալ
թագուհին Խատրազամ՝ Վիրղա ազա Խանին յա-
ռուկ պաշտպանուհին ըլլուլով՝ բաւական ազգե-
ցութիւն ունէր Պարսից կառավարութեան ըն-
թացքին վրայ :

ՄԵԼՔՈՎ իշխանը թէհրանէն թէփլեզ եր-
թալու ժամանակը Գաւրէ մի մօտ ձիէն ինկին-
ով դժբաղդաբար ձախս ոռքին անբակը կորեր
։ Ալսուի թէ ՄԵԼՔՈՎ իշխանին թէհրան
ոլուն պատճառն է խեգրելոր Պարսից օդնու-
եան խրիստած ՅՅՈՒ Ռուս զօքքերը Պալքանի
ոված ցը և զած կղզիները փոխազրել տոյ Ռու-
սց նու ատարմիզով մը ։ Երկրորդ այս կղզիները
նորոշ չմնան այլ ռաւսովկոն կառավարութէ-
ի փական ճանցուին ։ Երրորդ կղզիներէ որ
սրբից տերութիւնը զիւրութիւն և երաշխա-
րութիւն շնորհէ քաղաքական և տակարական
արարերութեանց՝ զոր հաստատել կուղէ մէկ
զմէն թէփլզու և Աւ-Չօսվու և միւս կողմէն
երատի ու Վանուահարի մէջ՝ Խորանանի միջո-
ով ։ Այս նպատակիս համբոր Պարիսաթիւնոցի իշ-
խանը երկու հոգի խոռոչեց Ներսատ և Վանուա-
ր Տօստ Մուհամմէտիս հարաւառ ընծաներով՝
ուղղուի յարաբերութիւններ հաստատեն
են հէտ ։

—**ՎԵՐԱՊՈՎՈՐԴԻ** մ.ջ 270 հազար բանեօր կան,
ո՞ց 100.000 ամառը միայն կուգան բանելու;
Յո 270 հազար բանեօրներէն գրեթէ 43 հա-
րք պառ կելու տեղ չունենալով բաց կըմնան
մայնափախ փառ ու խոր և նեղ բնակութաննե-
մէջ կըստիտուին պատկելու, պոնք հազիւ

թէ կրնան սուս ընին երկընցընելու : Վայրտքազմքին մէջ թէսպէտ կան 2000 իջևան , որոնց վարձքն է 30 բազիք , բայց ուրիշ կարգի օտարք ծառաներու և դրսեցներու հողիւ թէ կորաւէ :

Այս պատճառի համար Վեքլ մկանը կի Վեորդ զբովին պաշտպանութեամբը ժաղավ մը հատուառ ուեցու , որու նպատակը պիտի ըլլոյ ընկիրութիւն մը կազմելու ազքատ բանւորներուն հանդսութեանը համար հարկաւոր եղած բնակարաններ շնորհէ Վեհափառ կայսրը լսելով հառութիւն ցուցուցեր է ժաղովյն և ձեռնոտութեալու ալ յօս տուեր է :

Եղեալ ամոց 17ին Եղբայրն ամսեացաւ

Կայսրը իւր ճանապարհորդութիւնը լրացրեն լով՝
Ոթէթթինեն շագենաւը մասւ դէպ ՚ի Տեղու
պուրկ երթալու :
— (Ըստ սայի նաւահանգիստը որ աղաս էր,
կայսերական հրամանաւ 1857 օգոստոս 15էն
սկսելով ուսուուկան նոր թարիքային իրաւանց
տակը պիտի մտնէ . ուստի միւչեւ յիշելու թուտ
կանը ագաստ նաւահանգստի տուրքը զիմարօղ
ապրանքները նոր թարիքային համեմատ ոլիսի
վճարեն . ապա թէ ոչ իրենց մէկ տարի պայման
համամ չնարհուած է ապրանքները գուրս հա-
նելու համար :

— Բրուսիոյ տերութե ցամաքային և ծավային
զօրութեան պաշտանական ցուցակէն որ մօտերս
հրատարակուեր է , կըտեղիկանամբ հետագայ
պարագաները : Բոլոր բանակին զլուխ նոյնինքն
հրաւսիոյ թագաւորն է , որ միանգամայն գլուխ
է պահապան զօրաց երկու խումբերու և մեկ
տաճառուոր գնդի Բանակը ունի երկու ֆելո-
նարաջախտ ընդհանուր , 21 ընդհանուր զօրա-
պետ ստանուոր և ձիաւոր զօրաց , 39 տեղակալ
նզի հանուր զօռապետի , և 63 ընդհանուր հրա-
խնապար (մաժօր) : Բոլոր Բրուսիացի իշխանք
լինուորական են և ըանակին մասնակից՝ տան
արեկան հաստիէն ՚ի վեր : Օսմային զօրու-
թիւնը ունի 14 մեծ պաշտօնատար այսինքն ծո-
խագետը , երրորդ ծովագետը (բիսալա պէջ) 3
զօրապետ մեծ նաւու , 4 զօրապետ գործիքի և
հրամանատար : Օտարազգի լշանները որոնք
հրուսիոյ բանակին մէջ զօրափորի պաշտօն ու-
ին , առնեք են . Հոլանտոյի Ֆրիեսերի իշխանը ,
Դրունամիքի Աբյլիոս դուքսը , չես Շառաւ

— Աւտրիայ վեհափառ կայսեր եղոր բարձրագույն Ֆերանդանանոս—Մաքսիմիլիանոս մէծ քաջին Վիլհելմացի թագաւորին աղջկան Հարլոց շխանուհեայն հետ ամսունութեան հանդէօր նցած ամսոյն 15ին կատարեցաւ Պրուսիէս առզարքը խիստ փառաւոր չքով։ Իշխանազան որապսակ ամսուինները հեռագրով նոյն օրը իշխան Վիլհանի կառավարչին՝ որ տասը աղջար աւստրիական լիրա ողորմութիւն բաշուի աղջկասաց։

— Ա սրբնի քայլ անգղիսկան լրագիրը որ լըրտ
և լըրտսթընի բերանը կը համարուի, յայտնապէս
հրատարակէ թէ և բերել ան չնդիստուանի ա-
ստամբութեան մէջ Ուռուց կառավարութիւ-
նու ունի, և թէ չնդկաց երկիրը բնակող
ու սական յունաց ձեռօք իւր դրդութիւն-
ը ըր ՚ի գործ կը զնէ . ասկայն ինչ որ կը խօսի
ոնիւ՝ գործըսլ վիպութիւն մը ըւնի հաստատե-
ւ : Յաւանալ ու Վրանչքոր ջրելով առօր կար-
քները կը սէ . թէ “չնդկաստուանի և Զինաս-
տուանի ասպատամբութեանց զրգուիչ Ուռուց
ու կաւին բրիտանական երեւակայութեան մէջն
ու . . . : Ուսկայն այս կերպ տեսութիւնը՝ աւելի
մի բաց ոյն լիշտառակութիւն կը երէ մարզ ոյս

որը : Կ առ Տէլմբոսթըն Վրեւնան Հնդկաստանի գործոց մէջ Որուս գործակալներ տեսնելու, պէտք չէ որ ճանչնայ նաև Իտալիոյ գործոցը և օնտրայի ազգատամբեր տկան Բրահմականուային տունենալը : Մայնպէս յոնիական կղզեաց դատամբութեանը ձեռնտու համարուած է ուսագ հառավարութիւնը :

ոչ մէկին և ոչ մէկտին հաստատութեր յայսնի
ապացոյց մը կերեայ , կարելի է սոսոյդ ըլլայ .
սակայն դեռ խռաւար քօղին տակ ծածկուած է
այսպիսի կարծեաց Ճշմարտութիւնը :

Նոյն լրագիրը կըծանուցանէ թէ ընդհանուր զօրապետ Ինդրայշլ Կրանտը 20 հազար զօրք կը խնդրէ , որնը արդ էն ճամբայ ելած են Հընդ-կաստան Երթարու : Յիշեալ լրագիրը կըսկատմէ նաև թէ կառավարութիւնը միտք ունի նոր զօրք ժողվելու . ամեն մէկ իսումը 800էն 1000 հոգի պիտի ըլլան . 10 գունդ նոր զօրք պիտի ժողվին և թէ բոլցր զօրք պիտի կանչուին ՚ի զինուորութիւն : Հնդկաստանէն եկած վերջին պաշտօնաւ կան նումնկները նոր լուր մը չեն պարունակեր : Դարձեալ կըսէ , թէ Մազդիս կառավարութիւր 23000 հոգի պիտի խորկէ Հնդկաստան , և ասոնց ծախոքը Հնդկային ընկերութիւնը պիտի տեսնէ : Ալլու լրագիրը կըսէ թէ Վիհարիա թագուհոյն Պազդիա երթարու լուրը անհիմն է :

— Պարսից Շահին արտաքսյ կարդի գեսազն
Ջերուք Խանը, որ քանի մը ժամանակէ ՚ի վեր
Պէտքայի մայրաքաղաքը կըդառնուի, և վեհաւ
փառ թագաւորին աղջկան Շարլոդ իշխանուհի
ւոյն հարսանեաց հանդէօին ալ ներկայ զբա-
նուեցաւ, անցեալ ամսոյ 19-31ին բարեկամա-
կան և առեւտրական գոշանց թուղթ մը ստորա-
գրուեցաւ յիշեալ երկու տէրութեանց մէջ, որ
օրէնսդիր մողով գումարուելուն պիտի ներկա-
յացուի իրեն՝ օրուելով հաստատութիւն ընդունի:

— Ո՞լուսավից իշխանը թէստորուկիդա իւր
ընտանիքով ձամբայ ելած է Փարիզ երթալու ,
և արդէն Պրուսէլ հասեր է :

— Աիւ Շորբի մէջ նոր խռավութիւն ծագած
են . անցած անդամ երկու խռավութար
մարդոց իրարու հետ ինկեր էին փաղոցներուն
մէջ և քանի մը հսդի սպաննուեր էր . այս ան-
դամ՝ գերմանացիք ոստիկանութեն հետ կռուեր
են , շատ մարդ իկ վիրաւորուեր և քանի մը ան-
ձինք միաեր են :

—**Վատավոյ Խողբիս քաղաքացի նոր խռովութիւն**
մը ծագեր է՝ ՚ի պատճառու տուրքի մը զար կու-
զե՞ն որ իրենց շնորհուի, ուստի 2000 գիւղացի
մէկ ըլլուլով ստիլիանութեան քնակարանը կոխե՞ր
ու յափշտակութիւններ ըրեր են՝ կեցցէ՛թա-
գաւորը պօռալսվէ՝ կառավարութիւնը շուտով
վրայ հասնելով և քանի մը հասկ պահպանելու ։

— Ե, աքսովին կը ճանաւրական թէ մօսիւ՝ Կորման հրաման ընկալաւ երկու Ախկիլիսյ թագաւորէն ելքտրական զիծ մը հաստատելու ծովան տաշէն Ալթայի և Ախկիլիսյ մէջ տեղը, որ պիտի միանայ Ախկիլիսյ և Կաբուլի մէջ սկսուած գծին հետ որ մօսերս կը վերջանայ ։ Վար ծախըը կըս ուի թէ Վնդվիսյ կառավարութիւնը սիրոի ընէ, որպէս սիր նամակին ըը ուղղակի խրկէ առանց իմանալու Նաբուլի տէրութիւնը մէջի պարունակուածին, և այս պայմանաւ որ երկու տարիէն լըմինայ ։ Երիշ ելքտրական զիծ մընալ նոյն պէս ծովու տակէն սիրոի հաստատուի Ալթային Քաշլարիի և Վորֆուին մէջ տեղը, որու պայմանադրութիւնն ալ է զան է արդէն ։

— Վլրութէն կըգրեն թէ Աարտենիացի նաւ
ը Շենովայէն գալով՝ Պաղեստինու նաւահան-
շիստները Տամաւր ըստած տեղը իւր նաւախիճը
թափելու պատճառաւ 100 տակառի չափ վա-
ռած հաներ է ցամաքը լ իբանանու զեղանք-
երուն համար : Կոյնադէս Պէրութի նոււանզիո-
որ զիշեր ժամանակ արսղի շահերնշրջան ուրիշ
00ի չափ տակառ հաներ է , որոնք նոյնպէս
ուշերով Բաթրուն Շեպէլ և Շունի Խրկուեր
ն , 20 տակառ աւ Պէրութ թողոցերեն , զոր
տքէն մաքսազետը լուեր և կառավարութեան
մաց տալով՝ անմիջապէս մարդ խաւրեր է հար-
ւուր տեղերը հետազօտելու , բայց տակառին
ենք չեն ինկած : Յուլիսի վելչերը սաստիկ
ուիւ կոյ եղեր Պաղեստինի . Դանի և Աարտայի

